

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus, § 468, 09.11.2020
Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 129, 29.10.2020

§ 468

**Valtuustoaloite ilmastonmuutoksen vaikutusten huomioimisesta liikunnan edistämiseksi -
Tampereen Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä**

TRE:2026/11.00.01/2020

Kaupunginhallitus, 09.11.2020, § 468

Valmistelija / lisätiedot:
Lauri Savisaari LaurSavi

Valmistelijan yhteystiedot

Liikunta- ja nuorisoyksikönjohtaja Pekka P. Paavola, puh. 050 554
5831, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän aloite ja siihen
annettu sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Pekka P. Paavola,
Lauri Savisaari

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 29.10.2020, § 129

Valmistelijat / lisätiedot:
Pekka P. Paavola

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Lauri Savisaari LaurSavi

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen SDP:n valtuustoryhmä esittää, että liikkumattomuuden vähentäminen otetaan mukaan suunnitteluun läpäisyperiaatteen mukaisesti kaikilla sektoreilla ja yhteistyölle luodaan toimiva malli. Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset arkiliikkumiseemme ja eri liikuntalajien mahdollisuuksien uudelleenarvioinnille.

Liikunta- ja nuorisoyksikkö pitää valtuustoaloitetta hyvin positiivisena ja pyrkii omalla toiminnallaan edistämään kuntalaisten liikkumista huomioiden valtuustoaloitteessa esitetyt ilmastonmuutoksen vaikutukset. Tärkeimpiä liikuntapaikkoja ovat kaupungin kevyen liikenteen väylät ja kuntoilureitit eri kaupunginosien yhteydessä.

Liikkumattomuus on nykyihmisten suurin riskitekijä, joka aiheuttaa kymmenien miljoonien kustannuksen kaupungin terveydenhuollolle. Tämän vuoksi on ensiarvoisen tärkeää, että kuntalaisten liikkumattomuuteen kiinnitetään huomiota koko ihmisten eliniän ajan. Kaupunki pystyy parhaiten huolehtimaan liikkumattomuudesta siten, että se tarjoaa riittävät ja houkuttelevat palvelut kuntalaisille. Liikuntapalveluiden tulee olla joko ilmaisia tai kohtuuhintaisia. Näillä toimenpiteillä pystytään huolehtimaan omalta osaltaan liikunnan vaikutuksista ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon.

Tampereen kaupunki on tehnyt liikuntapaikkaverkoston suunnitelman 2030, jossa on pyritty siihen, että palvelut olisivat tasapuolisesti tarjottuna kuntalaisille. Suunnitelma sisältää isoja keskitettyjä liikuntakeskuksia (Kauppi, Tammela, Hakametsä) ja eri kaupunginosiin sijoittuvia lähiliikuntapalveluja, muun muassa uimahalleja, liikuntahalleja, jäähalleja ja pallokenttiä. Edellä mainittuja palveluita pyritään sijoittamaan koulujen yhteyteen, jolloin liikuntapaikat tulevat käyttäjilleen tutuksi jo kouluaikana ja mahdollisesti motivoivat liikuntaharrastuksien jatkamiseen vapaa-ajalla. Liikuntapaikkaverkoston suunnitelmassa on pyritty huomioimaan myös ilmastotekijät siten, että liikuntapaikoille pääsee julkisilla kulkuvälineillä, polkupyörällä tai kävellen turvallisesti.

Kaupunkiympäristön palvelualueen kommentti:

(viheralueet ja hulevedet, liikennejärjestelmän suunnittelu sekä kestävä kehityksen yksikkö)

Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön palvelualue kehittää ja ylläpitää asemakaavoitetulla viheralueilla leikkipaikkoja, pelikenttiä, ulkoliikuntapaikkoja, skeittipaikkoja, koirapuistoja ja muita arkiliikuntaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

soveltuvia alueita. Asemakaavoitettuja viheralueita oli vuoden 2019 lopussa yhteensä noin 2700 hehtaaria ja ne jakautuvat rakennettuihin puistoihin, avoimiin viheralueisiin (maisemapellot- ja niityt) ja puistometsiin. Kaikilla näillä viheralueilla on oma merkityksensä arkiliikunnan lisäämisessä.

Vuoden 2020 alussa leikkipaikkoja on yhteensä 219 kappaletta. Leikkipaikkoja ovat lähileikkipaikat, joissa on perusvälineistö leikkimiseen. Aluepuistossa leikkipaikan välineistö on laajempi ja niiden lisäksi puistoalueella voi sijaita pelikenttiä, ulkoliikuntavälineitä sekä muita aktiiviseen liikkumiseen tarkoitettuja välineitä tai toimintoja. Valmistelussa oleva Leikkipaikkaohjelma 2021-2030 on leikkipaikkaverkoston pitkän tähtäimen kehittämisen ja kunnossapidon suunnitelma. Tavoitteena monipuolinen, turvallinen, helposti saavutettava ja riittävän laaja leikkipaikkaverkosto. Ohjelma tuodaan vuoden 2020 aikana yhdyskuntalautakunnan hyväksyttäväksi.

Kenttäpalvelut ovat kaupungin tarjoamia ulkoliikuntapaikkoja kuntalaisille. Kaupungin tarjoamat kenttäpalvelut sijoittuvat puistoihin, koulujen yhteyteen tai ovat suurempia kenttäkokonaisuuksia, kuten yleisurheilukenttiä. Kenttä-palveluihin kuuluvat myös kenttäympäristöt ja niiden ylläpito. Ulkopeli- ja palloilukentät sekä yleisurheilukentät ovat oleellinen osa lasten ja nuorten arkiliikuntaa ja toimivat liikuntaympäristöinä myös varttuneemmille. Kenttiä käyttävät yksittäisten käyttäjien lisäksi niin seurat kuin kouluryhmät. Kenttäpalveluiden käyttö edistää asukkaiden terveyttä. Ihmiset tarvitsevat päivittäistä liikuntaa ja sosiaalista kanssakäymistä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt vuonna 2016 Kenttä- ja ulkoliikuntaympäristöt viherpalveluohjelman ohjeellisena toimintasuunnitelmana vuosiksi 2015 - 2025. Kenttä- ja ulkoliikuntaympäristöistä vastaavat toimialat ja yksiköt toteuttavat ohjelmaa omissa vuosisuunnitelmissaan. Lisäksi viheralueilla on hyvin paljon kävelyn ja pyöräilyn reittejä, joita suuri osa kaupunkilaisista käyttää arkiliikuntaan. Nämä reitit ovat pääsääntöisesti hyvin saavutettavissa ja niiden kehittäminen on osa viheralueet ja hulevedet - yksikön ja liikennejärjestelmän suunnitteluyksikön tavoitteita.

Arkiympäristön maisemillakin on merkitystä. Fyysisesti kaunis ja miellyttävä ympäristö houkuttelee liikkumaan ja jo hetkenkin oleskelu hyvässä ympäristössä vähentää tutkitusti verenpainetta. Ilmastonmuutokseen nähden kaupunkiympäristön palvelualueella on otettu uusissa asuin- liike ja teollisuustonttien asemakaavoissa käyttöön viherkerroin. Viherkerroin avulla pyritään luomaan vihreämpää ja ilmastonmuutosta kestävämpää ympäristöä. Lisäksi kaupunkiympäristön palvelualueella valmistellaan kaupunkipuulinjausta. Tampereen kaupunkipuulinjauksen tavoitteena on kaupunkipuiden erilaisten arvojen tunnistaminen, tietämyksen lisääminen kaupunkipuista, puiden hyvinvoinnin turvaaminen kaupunkiympäristössä, kaupunkipuiden tuottamien ekosysteemipalvelujen turvaaminen, kaupunkipuulajiston monipuolistaminen, kaupunkilaisten ympäristön viihtyisyyden ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

terveellisuuden parantaminen. Näillä edellä mainituilla hankkeilla varaudutaan muun muassa ilmastonmuutoksen tuomiin haittavaikutuksiin.

Arkiliikunnalla ja niiden tasapuolisella saavutettavuudella on suuri kansanterveydellinen merkitys. Edellä mainituilla toimenpiteillä pyritään kehittämään ja turvaamaan viherpalveluita paremmiksi kaupunkilaisten liikkumisen ympäristöiksi.

Aloitteessa esitettyjä ilmastovaikutuksia voidaan tarkastella paitsi ilmastonmuutoksen hillinnän, myös siihen varautumisen ja sopeutumisen näkökulmasta. Hillinnän näkökulmasta on tärkeää kiinnittää huomiota erityisesti arjen matkojen kulkutapoihin ja aktiivisten kulkutapojen houkuttelevuuteen, liikuntapaikkojen energiankulutukseen sekä saavutettavuuteen kestäväillä kulkumuodoilla. Ilmastonmuutoksen vaikutukset paikallisiin ilmasto- ja sääolosuhteisiin muuttavat puolestaan harrastettavien lajien ja hyötyliikunnan mahdollisuuksia ja houkuttelevuutta, ja vaativat huomion kiinnittämistä myös liikunnan infrastruktuuriin ja sen ylläpitoon.

Ilmastonmuutoksen voidaan arvioida vaikuttavan arki- ja vapaa-ajan liikunnan olosuhteisiin Tampereella mm. lämpötiloissa, sateisuudessa, lumipeitteessä, auringon säteilymäärissä, maaperän kosteudessa ja tuulisuudessa tapahtuvien muutosten myötä.

Odotettavissa oleva keskilämpötilan nousu heijastuu olosuhteisiin voimakkaimmin talvella, jolloin varsinkin lumi- ja jäälajien harrastusmahdollisuudet heikkenevät ja aiheuttavat siirtymää sisälajeihin. Mikäli luonnon olosuhteiden heikennyksiin vastataan esimerkiksi tekojää- ja lumetusratkaisuilla, on huomioitava niiden energiavaikutukset. Myös sateisuuden lisääntyminen näkyy erityisesti talvikaudella mutta vaikuttaa ulkolajien houkuttelevuuteen myös muina vuodenaikoina ja voi niin ikään lisätä painetta sisäliikunnalle. Vaikutukset arkiliikunnan, kuten työmatkapyöräilyn ja -kävelyn suosioon ovat todennäköisiä ja huomiota tulisikin kiinnittää väylien kunnossapitoon myös turvallisen ja sujuvan liikkumisen näkökulmasta. Myös muutokset maaperän kosteudessa sekä tuulisuudessa myrskyvahinkoineen tulee huomioida liikuntapaikkojen kunnossapidossa ja rakenteissa. Ilmastonmuutos vaikuttaa maanpinnalle saapuvan auringonsäteilyn määrään pilvisyyden muutoksen kautta. Talviaikaan on odotettavissa entistä pilvisempää ja harmautta korostaa entisestään lumipeitteen väheneminen. Tällä on vaikutuksensa liikunnan mielekkyyteen ja sitä kautta myös kuntalaisten arkiliikunnan määrään. Tähän voidaan vastata kestävästi osaltaan esimerkiksi älykkäillä valaistusratkaisuilla ulkoilureiteillä ja liikuntapaikoilla.

Ulkona ja luonnossa tapahtuvan liikkuminen on usein saavutettavin, helpoin ja edullisin liikuntamuoto kuntalaisille ja tukee myönteisen ja arvostavan luontosuhteen kehittymistä. Siksi kaupungin tulee tunnistaa ja hyödyntää aloitteen mukaisesti omat toimintamahdollisuutensa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

matalan kynnyksen liikunnan mahdollistamisessa myös muuttuvissa olosuhteissa. Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartassa on tunnistettu useita kestävästä arkiliikkumista tukevia toimenpiteitä sekä kaupunki- ja liikennejärjestelmäsuunnittelun että liikkumisen ohjauksen osalta. Myös valmisteilla olevassa Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelmassa (SUMP) aktiivisten kulkutapojen edistäminen työmatkaliikkumisessa, koulumatkoilla ja muilla matkoilla sekä liikkumattomuuden vähentäminen ovat yksi keskeinen tavoitekokonaisuus. Näiden toteutuminen on tärkeää paitsi ilmaston myös kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 17.11.2020 www.tampere.fi

Tampere
17.11.2020

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§468

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)